

Aan Staatssecretaris

nota

Kamerbrief voortgang fundamentele herziening
Participatiewet spoor 2

Aanleiding

In deze brief licht u de voortgang toe van de herziening van de Participatiewet. Zoals toegezegd aan de Tweede Kamer gaat u hierbij expliciet in op de oplossingsrichtingen voor mensen zonder arbeidsvermogen die nu onder de Participatiewet vallen. De conceptversie is eerder met u besproken en opmerkingen zijn verwerkt. Naar aanleiding van de bespreking in de Commissie Sociaal Domein van 20 juni zijn een aantal kleine wijzigingen doorgevoerd.

De brief is geagendeerd voor de Ministerraad van vrijdag 4 juli en zal pas na vaststelling moeten worden verzonden.

Geadviseerd besluit

Instemmen met verzending van de brief en bijlage aan de Tweede Kamer. (na vaststelling in de MR van vrijdag 4 juli)

Kernpunten

In de brief gaat u in op de volgende onderwerpen:

- Dat de Participatiewet aan herziening toe is om haar doelen te bereiken.
- U werkt binnen drie thema's aan verbetering, namelijk 1) mensen zonder arbeidsvermogen beter ondersteunen, 2) een nieuwe balans vinden in de ondersteuning naar werk en participatie, en 3) een zekere en eenvoudiger Participatiewet realiseren.
- Uw inzichten waar de wet wringt met de praktijk.
- Beleidsopties om de wet te verbeteren.
- De positie van Participatiewet in balans ten opzichte van andere trajecten die het sociaal domein raken zoals de hervormingsagenda inkomensondersteuning, het herijken van handhaving, en ontwikkelingen WMO.
- Als bijlage verstuurt u een bundel waar meer op detail ingegaan wordt op de verkenning naar mogelijke beleidsopties.

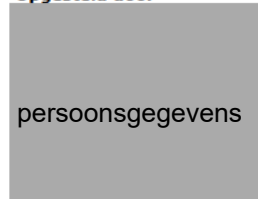
Toelichting

- De brief is iets aangepast zodat verwezen wordt naar de juiste Kamerstukken.
- In de tekst over mensen zonder arbeidsvermogen zijn twee correcties doorgevoerd:

TER BESLISSING

Directie Datum
1 juli 2025Onze referentie
2025-

Opgesteld door

persoonsgegevensUiterlijk bij
2 juli 2025Bijlage(n)
4

Overzicht van opmerkingen bij Beslisnota - Kamerbrief Voortgang fundamentele herziening Participatiewet spoor 2 - voor Ministerraad

Pagina: 1

Nummer: 1

Auteur: Nobel, J.N.J. Onderwerp: FreeText

Datum: Onbepaald

SPI akkoord 3/7

- Op uw verzoek de opsomming weggehaald waar over individuele uitkering en vermogenstoets. De vervangende zin klopte niet, dat is nu aangepast.
- Verder is de passage dat er bij de beoordeling van arbeidsvermogen 'op het gebied van tijd en kwaliteit nog te veel fouten worden gemaakt' aangepast naar 'nog niet op orde'. In de brief waarnaar verwezen wordt, wordt dit niet letterlijk zo gesteld.

Datum
01-07-2025

Onze referentie
2025- [REDACTED]

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Brief Voortgang fundamentele herziening Participatiewet spoor 2	Bijlage bij verzending	
2	Bundel beleidsopties herziening Participatiewet spoor 2	Bijlage bij verzending	

Staatssecretaris besproken 2-6-2025

1

Aan

Minister van SZW en Staatssecretaris

nota

Vervolg regeling mensen zonder arbeidsvermogen

TER BESLISSING

Directie

Datum

22-05-2025

Onze referentie

2025

Ongesteld door

Persoonsgegevens

Aanleiding

In de gezamenlijke staf van 1 april jl. en de staf op 7 april jl. hebben wij u meegenomen in de mogelijke oplossingsrichtingen voor mensen zonder arbeidsvermogen die zijn aangewezen op de Participatiewet. U bent akkoord gegaan met het verkennen van een aantal mogelijkheden middels een nieuwe regeling of door het geschikt maken van een bestaande regeling. In het wetgevingsdebat van de Participatiewet in Balans (spoor 1) op 17 april jl. heeft u (SPI) aan de TK toegezegd om te onderzoeken of er een regeling kan komen voor mensen zonder arbeidsvermogen, buiten de Participatiewet. Met deze nota informeren wij u over hoe wij de oplossingsrichtingen voor de mensen zonder arbeidsvermogen willen benoemen in de beoogde Kamerbrief van spoor 2 Participatiewet in Balans die voor het zomerreces met de Tweede Kamer wordt gedeeld.

N.B.: In deze brief presenteren wij op hoofdlijnen welke doelgroep in aanmerking zou moeten komen voor een mogelijke regeling en welke dilemma's daarbij spelen zonder al keuzes te maken.

Geadviseerd besluit

- Gaat u akkoord met de beoogde inhoud op het onderdeel 'Mensen zonder arbeidsvermogen worden beter ondersteund buiten de bijstand' van de Kamerbrief?
- Ook praten we met u graag door over het vervolgproces; proces/planning verzenden van stukken naar de TK voor de zomer.

Kernpunten

- De Kamerbrief bevat drie onderdelen waarvan het onderdeel 'Mensen zonder arbeidsvermogen worden beter ondersteund' het eerste onderdeel is.
- Het bespreekpunt 27 mei betreft de opzet van dit onderdeel in de brief. Deze nota gaat dus niet in op de onderdelen 'werk en participatie' en 'Inkomen' in de beoogde brief. Deze onderdelen zullen wij apart nog bespreken met SP&I
- In de brief benoemen we de beoogde doelgroep en dilemma's bij het zoeken naar oplossingen. We benoemen **niet** al verdergaande keuzes voor uitkeringsvoorwaarden etc.
- We willen bij de Kamerbrief een bijlage meesturen met toelichting op definities, dilemma's en mogelijke beleidsopties. Deze bijlage ontvangt u binnenkort.

Uiterlijk bij

27 mei 2025

Bijlage(n)

1

Overzicht van opmerkingen bij A91tx5j0a_lly6bz_2zg4.tmp

Pagina: 1

 Nummer: 1 Auteur: Nobel, J.N.J. Onderwerp: Tekst plaatsen Datum: 12-6-2025 15:04:17

Staatssecretaris besproken 2-6-2025

- Op ambtelijk niveau heeft het ministerie van Financiën aangegeven zich te kunnen vinden in de hoofdlijnen van het onderdeel uit de Kamerbrief. Zij blijven nauw betrokken bij de verdere inhoudelijke afstemming van de Kamerbrief en beoogde bijlage bij de brief.

Datum
22-05-2025

Onze referentie
2025-

Toelichting

Bijlage 1 bevat de concept brief voor het onderdeel 'Mensen zonder arbeidsvermogen worden beter ondersteund'. Deze brief is opgebouwd aan de hand van een afbakening van de beoogde doelgroep en de dilemma's bij het verkennen van oplossingen. We werken nog aan een bijlage bij de beoogde Kamerbrief waarin meer duiding wordt gegeven aan de afbakening, definities, dilemma's en mogelijke beleidsopties.

Inleiding

- De aanleiding voor de regeling voor mensen zonder arbeidsvermogen wordt geschetst, o.a. door het rapport van OCTAS, de probleemanalyse van de Participatiewet. De motie Rijkers-Oosterhout¹, de motie Ceder c.s.² en uw toezegging³ aan TK worden benoemd.
- Ook wordt aangegeven dat u ook naar mogelijkheden zoekt *buiten* het regime van de Pwet, waarin een nieuwe regeling of het geschikt maken van een bestaande regeling tot de mogelijkheden behoren.

Doelgroep

- Daarnaast wordt de doelgroep van deze regeling tot mensen die 'structureel geen arbeidsvermogen hebben' gespecificeerd en uitgelegd waarom we voor deze groep kiezen. Dit betekent ook dat mensen die wel arbeidsvermogen hebben ondanks hun beperkingen IN de Participatiewet blijven.
- In de brief benoemen we het dilemma hoe 'structureel geen arbeidsvermogen' vastgesteld kan worden en dat nader onderzoek hierop nodig is.

Uitkeringsvoorwaarden

- In de brief geven we aan dat de uitkeringsvoorwaarden nog verkend moeten worden: we doelen hiermee op bv. kostendelersnorm, vermogenstoets, diverse plichten en uitkeringshoogtes. We raden af om hier nu al op voor te sorteren qua keuze. Ook omdat hier allerlei uitvoeringstechnische en financiële consequenties aan verbonden zijn die nader in kaart moeten worden gebracht.

Type regeling

- In de brief gaan we niet in op de eerder aan u voorgestelde opties voor nieuwe regelingen (AVA) of benutten van bestaande regelingen (bv. Wajong). Hiermee voorkomen we dat we de indruk wekken dat deze regelingen op deze manier vormgegeven kunnen worden terwijl diverse keuzes nog niet gemaakt zijn. NB. WIA en BAZ zijn geen optie want deze zijn premie gefinancierd met premiedifferentiatie en hebben verlies van verdien capaciteit als ao-criterium. De doelgroep heeft geen verzekerd inkomen dus deze regelingen passen niet bij hun situatie.

¹ Kamerstukken II, 2024/25, 36 600 XV, nr. 69

² Kamerstukken II, 2024/25, 36 600 XV, nr. 86

³ Kamernummer: TZ202505-026

Uitvoerbaarheid

- Wat betreft uitvoerbaarheid wordt er geen uitvoerende partij aangewezen. Wel wordt het UWV genoemd als partij die ervaring heeft met de beoordeling van arbeidsvermogen. UWV lijkt de komende jaren echter geen capaciteit te hebben om (veel) extra sociaal-medische beoordelingen op arbeidsvermogen uit te voeren. Overgang naar een nieuwe regeling kan bovendien voor een piek zorgen in extra uit te voeren beoordelingen.

Datum

22-05-2025

Onze referentie

2025

Wie mee kan doen, doet mee

- Vanuit de gedachte 'wie mee kan doen, doet mee' wordt een mogelijke voorwaarde voor een toekomstige regeling gepresenteerd. Namelijk dat mensen met 'onzekerheid over toekomstig arbeidsvermogen' op de Participatiewet blijven aangewezen. Uitgangspunt is dat pas als blijkt dat het arbeidsvermogen structureel ontbreekt de mogelijkheid voor instroom in de nieuwe regeling kan bestaan. In de tussentijd ligt de nadruk op herstel en re-integratie dat onnodige druk voorkomt op aanvragen en beoordelingscapaciteit.

Verwacht aantal mensen en financiële consequenties

- Daarnaast wordt uitgelegd dat een regeling buiten de Participatiewet leidt tot een verbreding van de doelgroep aangezien mensen die nu niet in aanmerking komen voor de bijstand (NUG: niet uitkeringsgerechtigden) mogelijk wel in aanmerking komen voor deze regeling. In de brief noemen we de mogelijke aantallen: Een eerste oriëntatie omtrent aantallen personen in de doelgroep die mogelijk in aanmerking komen voor een mogelijke regeling komt uit op 100.000 mensen uit de bijstand en 35.000 die nu geen recht hebben op bijstand vanwege de genoemde voorwaarden.

Overig

- In de Kamerbrief wordt benadrukt dat een aparte regeling ervoor zorgt dat de Participatiewet een wet wordt die gericht is op het bieden van een tijdelijk vangnet voor mensen op weg naar werk.
- Ook wordt vermeld dat u met de TK in gesprek wil gaan om een dergelijke regeling voor mensen zonder arbeidsvermogen verder vorm te geven.
- Tegelijkertijd voegt deze nieuwe regeling nieuwe complexiteit toe voor de uitvoeringsorganisaties en gemeenten die al onder druk staan.

Medische urenbeperking

- Afsluitend wordt de doelgroep van mensen die werken met een medische urenbeperking benoemt. U geeft aan dat u onderzoek laat doen naar of en hoe in deze situatie een ander type aanvulling mogelijk is zodat mensen niet of minder afhankelijk worden van aanvullende bijstand. Hiermee komt u tegemoet aan wensen van cliëntenorganisaties en vragen van Kamerleden.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Kamerbrief voortgang Participatiewet in Balans - spoor 2, onderdeel ondersteuning voor	Ter informatie (niet verzenden)	Concept

	mensen zonder arbeidsvermogen		Datum 22-05-2025
			Onze referentie 2025-

Directie

Contactpersoon

Persoonsgegevens

Onze referentie

2025-

bijlage

Onderdeel Mensen zonder arbeidsvermogen - Kamerbrief
Participatiewet in Balans, spoor 2

Bijlage nummer

1

Horend bij

Beslisnota Vervolg regeling mensen zonder
arbeidsvermogen

Datum

22-05-2025

Onze referentie

N.B.: Onderstaande tekst bevat enkel het onderdeel dat gaat over mensen zonder arbeidsvermogen uit de Kamerbrief die door PDV in voorbereiding is over de voortgang van spoor 2, Participatiewet in Balans. Deze versie is van 22 mei. De Kamerbrief is nog in bewerking.

1. Mensen zonder arbeidsvermogen worden beter ondersteund

De probleemanalyse¹ stelt op basis van verschillende onderzoeken, waaronder het rapport van OCTAS², dat mensen zonder arbeidsvermogen onvoldoende perspectief hebben in de Participatiewet. Het complementaire karakter (de uitkering vult aan op de eigen middelen van het huishouden, dus ook de partner), het relatief lage uitkeringsbedrag, de huidige vermogenstoets, de kostendelersnorm en de overige verplichtingen in de Participatiewet zijn belastend voor het hele gezin en uitstroom uit de bijstand naar betaald werk is de enige mogelijkheid is om hier los van te komen. Mensen die tijdelijk gebruik maken van de bijstand omdat het leven op dat moment tegenzit, hebben uiteindelijk wel perspectief op een betere situatie, namelijk door te gaan werken. Maar mensen die structureel niet kunnen werken door ziekte of handicap, de mensen zonder arbeidsvermogen, hebben *geen* perspectief op werk. Zij zijn niet in staat om een inkomen te verdienen waarmee zij onafhankelijk worden van de Participatiewet. Ook kunnen zij vaak niet onafhankelijk van hun partner worden omdat er bij een partner die het minimumloon verdient geen recht op bijstand is. Zij zijn vaak langdurig gebonden aan het op uitstroom gerichte regime van de bijstand. Of ze zijn afhankelijk van het inkomen van een partner. Zij kunnen moeilijk een buffer opbouwen voor onvoorziene situaties en hebben te kampen met (chronische) zorgkosten.

Dit is niet alleen voor deze mensen een knelpunt in de wet, maar staat ook een efficiënte uitvoering door gemeenten in de weg. Gemeenten wordt immers gevraagd een doel na te streven dat niet haalbaar is: mensen ondersteunen op hun weg naar betaald werk en zo uitstroom uit de bijstand bevorderen.

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2024–2025, 34 352, nr. 330, bijlage: probleemanalyse Participatiewet (2024)

² OCTAS, Toekomst van het arbeidsongeschiktheidsstelsel (2024)

Directie

Datum
22-05-2025

Onze referentie
2025

Ik heb dan ook in lijn met moties Rijkers-Oosterhout³ en Ceder c.s.⁴ aan uw Kamer toegezegd mogelijkheden te inventariseren om de ondersteuning van deze mensen buiten het regime van de bijstand te organiseren. Dat kan middels een nieuwe regeling zijn óf door het geschikt maken van een bestaande regeling.

Doelgroep

Het gaat hierbij om mensen die structureel geen arbeidsvermogen hebben en dus niet of nauwelijks kunnen participeren in werk, ook niet met ondersteuning en/of aanpassingen. Mensen die wegens een chronische ziekte of een handicap beperkingen in werk hebben, maar bijvoorbeeld wel met ondersteuning kunnen werken, blijven behoren tot de doelgroep Participatiewet. Zij kunnen met hun werk het WML per uur verdienen en de werkgever krijgt loonkostensubsidie voor de lagere productiviteit. Op deze manier kunnen zij, ondanks hun beperkingen, onafhankelijk worden van een bijstandsuitkering tenzij er sprake is van een medische urenbeperking. Ik wil zo veel mogelijk stimuleren dat mensen met arbeidsbeperkingen meedoen op de arbeidsmarkt en zet daarom voor mensen die dat kunnen in op meer en betere ondersteuning met maatregelen **in** de Participatiewet.

Samen met gemeenten, UWV en vertegenwoordigers van cliënten heb ik verkend hoe betere ondersteuning voor mensen zonder arbeidsvermogen eruit zou kunnen zien. Zo heb ik onder meer verkend wat de mogelijkheden zijn van:

- o Het verstrekken van een individuele uitkering om niet afhankelijk te zijn van een verdienende partner;
- o Het niet toepassen van een vermogenstoets en de kostendelersnorm;
- o Het aanpassen van de uitkeringshoogte;

Dat is omdat deze elementen, naast het niet kunnen voldoen aan de verwachting om aan het werk te gaan, worden ervaren als de belangrijkste oorzaken waarom mensen in de knel komen in de Participatiewet. Dit is **binnen** de bijstand moeilijk op te lossen, vanwege het karakter van het vangnet: een uitkering op huishoudniveau waarbij rekening wordt gehouden met alle middelen die in dat huishouden redelijkerwijs beschikbaar zijn. . Aard en doel van het vangnetkarakter stelt andere eisen aan de invulling van de Participatiewet dan aan het karakter van een voorziening die voorziet in een individuele uitkering.

Ik onderzoek daarom of en hoe we **buiten** de bijstand een oplossing kunnen vinden voor mensen die structureel niet kunnen werken ('structureel geen arbeidsvermogen' hebben) maar die nu geen beroep kunnen doen op bestaande regelingen omdat zij niet verzekerd zijn. Het kan dan gaan om een oplossing waarbij – indien aan de voorwaarden voldaan is – recht bestaat op een individuele uitkering. Dit kan een uitkering zijn met andere voorwaarden dan de bijstand, bijvoorbeeld zonder kostendelersnorm, zonder vermogenstoets en/of zonder participatieplicht. Ook zou het mogelijk moeten zijn dat als mensen ondanks het vastgestelde ontbreken van arbeidsvermogen, toch willen participeren zij daarbij ook ondersteuning kunnen aanvragen passend bij hun mogelijkheden. Dit komt

³ Kamerstukken II, 2024/25, 36 600 XV, nr. 69

⁴ Kamerstukken II, 2024/25, 36 600 XV, nr. 86

Directie [REDACTED]

Datum
22-05-2025

Onze referentie
2025-[REDACTED]

ook tegemoet aan het advies van het VN-comité dat toeziet op de naleving van het VN verdrag handicap. Het VN-comité adviseert dat de handicap bepalend moet zijn voor inkomensondersteuning en niet de beschikbare middelen in het huishouden, zoals nu in de bijstand het geval is.

Er zijn wel flinke dilemma's die nader onderzocht moeten worden zoals:

Afbakening en beoordeling doelgroep 'structureel geen arbeidsvermogen'

Het is een uitdaging om vast te stellen wanneer sprake is van structureel geen arbeidsvermogen. Bij de Wajong geldt bijvoorbeeld een beoordeling op het criterium 'duurzaam ontbreken arbeidsvermogen' bij aanvraag van de uitkering. Indien UWV beoordeelt dat deze duurzaamheid niet vastgesteld kan worden, kan na 10 jaar alsnog duurzaamheid aangenomen worden als er nog steeds geen arbeidsvermogen is. Het is de vraag of deze definitie wenselijk is als mensen op latere leeftijd een beroep kunnen doen op een dergelijke regeling. De voorgeschiedenis van de nieuwe doelgroep is anders dan die van jonggehandicapten. De beoordeling van duurzaamheid is lastig omdat bij de meeste mensen de prognose onzeker is. Ik wil daarom samen met de beroepsgroepen en cliëntenorganisaties onderzoeken hoe we vast kunnen stellen wanneer er sprake is van 'structureel geen arbeidsvermogen' op een manier die die recht doet aan de situatie van mensen en wat ook uitvoerbaar is in de praktijk.

Uitvoerbaarheid

De vraag hoe en door wie een dergelijke regeling moet worden uitgevoerd, ligt nog open. Een partij met ervaring met het beoordelen van arbeidsvermogen is UWV. UWV heeft de komende jaren echter geen capaciteit om (veel) extra sociaal-medische beoordelingen op arbeidsvermogen uit te voeren. Ook bij andere organisaties is de beschikbare verzekeringsgeneeskundige expertise beperkt. Een belangrijke randvoorwaarde is om oplossingen te vinden die voorkomen dat een uitvoerende partij heel veel aanvragen moet beoordelen die bij voorbaat kansarm zijn en tot afwijzing leiden. Een bijkomend dilemma is de overgang van de huidige groep mensen die nu afhankelijk zijn van de Participatiewet en structureel geen arbeidsvermogen hebben. Dit zal leiden tot een extra piek in het aantal uit te voeren sociaal-medische beoordelingen.

Wie mee kan doen, doet mee

Het kabinet vindt het belangrijk dat mensen zoveel mogelijk meedoen, het liefst via betaald werk. Werk draagt bij aan eigenwaarde en zelfstandigheid. Bovendien hebben we iedereen nodig in deze arbeidsmarkt. Daarbij kijk ik liever eerst naar wat mensen wel kunnen, voordat toegang tot een nieuwe regeling aan de orde is. Daarom zou een voorwaarde bij een dergelijke regeling kunnen zijn, dat er eerst een periode is waarin mensen, mét inkomens- en re-integratie ondersteuning van de gemeente, ruimte krijgen voor herstel waarmee zij ook kunnen proberen wat zij wel kunnen in werk.

Verwacht aantal mensen en financiële consequenties

In de bijstand zitten mensen bij wie verondersteld kan worden dat zij structureel geen arbeidsvermogen hebben. Echter bij zoeken naar oplossingen buiten de Participatiewet kunnen ook mensen die nu geen recht hebben op bijstand mogelijk

Directie [redacted]

Datum
22-05-2025

Onze referentie
2025-[redacted]

in aanmerking komen. Een deel van de doelgroep komt immers nu niet in aanmerking voor bijstand omdat zij inkomen en/of vermogen hebben in het huishouden waar zij deel van uitmaken. Als de partnerinkomens- en vermogenstoets op huishoudniveau niet van toepassing zou zijn, komen zij mogelijk wel in aanmerking.

Een eerste oriëntatie omtrent aantallen personen in de doelgroep komt uit op 100.000 mensen uit de bijstand en 35.000 die nu geen recht hebben op bijstand vanwege de genoemde voorwaarden. De budgettaire effecten zijn afhankelijk van de uitkeringsvoorwaarden en de doorwerking op regelingen waar mensen nu onder vallen.

Graag ga ik met uw Kamer in gesprek over de uitgangspunten voor mogelijke oplossingen voor mensen structureel zonder arbeidsvermogen verder vorm te geven.

Medische urenbeperking

De Participatiewet heeft ook knelpunten voor mensen die werken met een medische urenbeperking. Bijstandsgerechtigden met een medische urenbeperking mogen binnenkort onbeperkt 15% van hun netto-inkomsten uit werk behouden naast hun bijstandsuitkering. Voor de meeste mensen geldt hoe meer uren zij werken, hoe meer zij in absolute zin overhouden naast de uitkering.

Een nadeel is dat deze mensen afhankelijk blijven van de aanvullende bijstandsuitkering én dat zij bij weinig uren kunnen werken ook weinig overhouden. Ik laat onderzoeken of en hoe in deze situatie een ander type aanvulling mogelijk is zodat mensen niet of minder afhankelijk worden van aanvullende bijstand, vergelijkbaar met de werkwijze bij loonkostensubsidie waarin de loonwaardebepaling de basis is voor de loonkostensubsidie. Een medische urenbepaling kan mogelijk de basis zijn voor een loonaanvulling voor het aantal uren dat iemand niet kan werken. Of dit in praktijk uitvoerbaar is én wat de mogelijke kosten hiervan zijn, moet echter onderzocht worden.

Aan

Staatssecretaris

nota

Kamerbrief Herziening Participatiewet (spoor 2)

TER BESLISSING

Directie

Datum
23-05-2025

Onze referentie
2025-

Opgesteld door
Persoonsgegevens

Aanleiding

U heeft toegezegd om voor de zomer van 2025 beleidsopties voor de fundamentele herziening van de Participatiewet met de Kamer te delen. U heeft daarbij aangegeven specifiek in te gaan op opties voor mensen zonder arbeidsvermogen die nu onder de Participatiewet vallen. We gaan graag met u in gesprek over de conceptbrief.

Uiterlijk bij
26 mei 2025

Bijlage(n)
2

Geadviseerd besluit

- Akkoord te gaan met een afspraak op korte termijn (ivm CSD op 16 juni) om de inhoud en toon van de brief (bijlage 1) en bundel met beleidsopties (bijlage 2) met u af te stemmen.

Kernpunten

- De beleidsopties zijn erop gericht de problemen zoals beschreven in de in december aan de TK verzonden probleemanalyse aan te pakken.
- De Kamerbrief is ingedeeld in de volgende hoofdstukken:
 - Uitgangspunten, mensbeelden en inzichten
Hierin worden de doelen van de herziening en de algemene inzichten besproken op basis waarvan de uitwerking heeft plaatsgevonden.
 - Naar een Participatiewet die werkt: beleidsopties
In dit hoofdstuk worden richtingen geschetst voor een nieuwe Participatiewet, langs drie hoofdthema's, die ook in de brief van 16 december 2024 als prioritair zijn benoemd:
 - Mensen zonder arbeidsvermogen worden beter ondersteund
 - Een nieuwe balans in de ondersteuning naar werk en participatie
 - Naar een zeker inkomen uit de Participatiewet
 - Participatiewet binnen het stelsel van inkomensondersteuning en het sociaal domein
Hierin worden de verbanden geschetst van deze herziening met het bredere stelsel en de relevante andere herzieningstrajecten.
 - Vervolg
In dit hoofdstuk worden de beoogde vervolgstappen in de Tweede Kamer uiteengezet: we voeren graag het gesprek met de Kamer over prioriteiten en om de opdracht en richting te krijgen voor het verder uitwerken van opties.

- Als bijlage bij de Kamerbrief stellen we voor om de bundel met beleidsopties mee te sturen. Dit is een mix van opties, die samen met partners in het programma (gemeenten, cliëntenorganisaties, werkgevers, UWV, SVB, etc.) zijn uitgewerkt.
- In de brief schetsen we een voorstel voor het vervolg.

Datum
23-05-2025

Onze referentie
2025-

Toelichting

- Alle opties komen in meer of mindere mate tegemoet aan problemen uit de probleemanalyse. Het niveau van uitwerking is dusdanig dat er een beeld kan worden gevormd van de inhoud en de impact van de opties. Maar verdere uitwerking is nodig voor het maken van keuzes en besluitvorming.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Concept Kamerbrief	Ter informatie (niet verzenden)	
2	Conceptbundel beleidsopties spoor 2	Ter informatie (niet verzenden)	

Aan

Staatssecretaris

nota

Kamerbrief voortgang fundamentele herziening
Participatiewet spoor 2 – voor RSD

TER BESLISSING

Directie

Datum
17-06-2025

Onze referentie
2025

Opgesteld door
Persoonsgegevens

Aanleiding

In deze brief licht u de voortgang toe binnen spoor 2 van de herziening Participatiewet in Balans. De brief gaat op hoofdlijnen in op de verkenning naar mogelijke beleidsopties om de knelpunten binnen de wet aan te pakken, conform toezeggingen aan de Kamer. De brief is 16 juni jl. besproken in de commissie sociaal domein en toen doorgeleidt naar de Ministerraad van maandag 30 juni. Op uw verzoek wordt de brief eerst behandeld in de Raad Sociaal Domein (RSD) van dinsdag 1 juli. Ook hebben we uw wijzigingen verwerkt.

Uiterlijk bij
18 juni 2025

Bijlage(n)
1

Geadviseerd besluit

Instemmen met verzending van de brief en bijlage aan de RSD, ter bespreking 1 juli a.s. Instemmen met verzending van de brief en bijlage aan de Ministerraad en vervolgens Tweede Kamer.

Kernpunten

In de brief geeft u aan:

- Dat de Participatiewet aan herziening toe is om haar doelen te bereiken.
- U binnen drie thema's werkt aan verbetering, namelijk 1) mensen zonder arbeidsvermogen beter ondersteunen, 2) een nieuwe balans vinden in de ondersteuning naar werk en participatie, en 3) een zekere en eenvoudigere Participatiewet realiseren.
- Uw eerste inzichten waar de wet wringt met de praktijk, en wat tevens het vertrekpunt vormt voor beleidsopties om de wet te verbeteren.
- Meerdere verkenningstrajecten uit te werken rondom een verscheidenheid aan beleidsopties.
- De positie van Participatiewet in balans ten opzichte van andere trajecten die het sociaal domein raken zoals de hervormingsagenda inkomensondersteuning, het herijken van handhaving, en ontwikkelingen WMO.
- Als bijlage verstuurt u een bundel waar meer op detail ingegaan wordt op de verkenning naar mogelijke beleidsopties.

Toelichting

Naar aanleiding van de bespreking in de CSD zijn er een aantal kleine -niet-fundamentele - wijzigingen gemaakt in de brief. Zo is de uitvoeringscapaciteit van het UWV scherper benoemd, wordt er expliciet verwezen naar het wetsvoorstel handhaving sociale zekerheid (waaronder het vergistrecht) en is de tekst rondom

de collectieve zorgverzekering (gemeentepolis) afgestemd met VWS. Daarnaast hebben we uw wijzigingen verwerkt.

Datum
17-06-2025

Bijlagen

Onze referentie
2025-

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Bijlage 1: bundel beleidsopties herziening Participatiewet spoor 2	Bijlage bij verzending	